Ganda

El **ganda**, també anomenat **luganda**, és un dels idiomes parlats a Uganda, pertanyent a la família de les llengües nigerocongoleses, al sub-grup bantú. Es calcula que l'empren com a llengua materna uns 4 milions de persones, essent la segona llengua del país (només per darrere de l'anglès oficial). És un idioma aglutinant.

Fonològicament, destaca per l'abundància de la geminació, tant en consonants com en vocals i per l'existència de tons. La llengua s'escriu en l'alfabet llatí, seguint una normativa estandarditzada el 1947, amb una ortografia força simple. La part més important de l'oració (que segueix l'ordre subjecte-verb-complement) és el nom, perquè marca la concordança de la resta d'elements. Els noms tenen una flexió complexa, amb més de deu paradigmes que es reconeixen pels prefixos que els formen. El verb presenta també gènere per seguir aquests paradigmes i es conjuga segons el subjecte i l'objecte que l'acompanyen. Abunden els verbs auxiliars i les construccions parafràstiques que funcionen com a adverbis o connectors del discurs. El ganda té un sistema força complex de numeració, basat en la distinció dels cinc primers nombres (els dits de la mà) i la resta, que s'expressa com a suma de xifres més simples.

Ganda

Luganda	
Tipus	llengua i llengua viva
Parlants	
Parlants nadius	4.100.000 (2002)
Parlat a	Uganda
Autòcton de	Baganda (en) i Buganda
Classificació lingüística	
llengua humana llengües nigerocongoleses llengües congoatlàntiques llengües volta-congoleses llengües Benué-Congo llengües bantoides llengües bantoides meridionals llengües bantus	
Característiques	
Sistema d'escriptura	alfabet llatí
Codis	
ISO 639-1	lg
ISO 639-2	lug
ISO 639-3	lug (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=lug)
Glottolog	gand1255 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/gand1255)
Ethnologue.com	lug (http://www.ethnologue.com/language/lug)
ASCL	9226
IETF	lg

Obtingut de «https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Ganda&oldid=19065789»